

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2TdoV/5/2015
Identifikačné číslo spisu:	9015898717
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:9015898717.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a členov JUDr. Jany Serbovej, JUDr. Gabriely Šimonovej, JUDr. Daniela Hudáka a JUDr. Štefana Harabina v trestnej veci obvineného P. I. pre trestný čin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 9 ods. 2 Tr. zák. s účinnosťou do 31. decembra 2005 prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 26. septembra 2016 v Bratislave dovolanie obvineného P. I. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Martina Endrödyho proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. apríla 2007, sp. zn. 3 To 6/2007 a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného P. I. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 11. januára 2007, sp. zn. 3 T 5/2005 uznal obvineného P. I. vinným z trestného činu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 9 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 31. decembra 2005 (ďalej len „Tr. zák.“) na skutkovom základe, že:

„dňa 20. augusta 2004, v dobe medzi od 09.30 do 12.00 hod., v V., v pohostinstve T. na W. ulici, po predchádzajúcej dohode s X. I., vošli do miestnosti WC za poškodeným Y. J., narodeným XX. T. XXXX, a využijúc podnaperosť poškodeného ho obžalovaný P. I. chytil okolo hornej časti tela tak, že Y. J. znemožnil pohyb rukami, aby sa nevedel brániť a X. I. mu z pravého predného vrecka nohavíc zobrala mobilný telefón značky Nokia 3510i so SIM kartou, v hodnote 3.890 Sk a zo zadného pravého vrecka nohavíc mu zobrala peňaženku s finančnou hotovosťou najmenej 800 Sk, po čom obžalovaný a X. I. z miesta činu ušli“

Za tento skutok krajský súd obvineného odsúdil podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 43 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 25 (dvadsaťpäť) rokov. Podľa § 39a ods. 2 písm. c/ Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do III. nápravno-výchovnej skupiny.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený P. I. odvolanie, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky

(ďalej len „najvyšší súd“) rozhodol uznesením z 11. apríla 2007, sp. zn. 3 To 6/2007 tak, že ho podľa § 256 Tr. por. s účinnosťou do 31. decembra 2005 zamietol.

Dňa 5. januára 2009 doručil obvinený krajskému súdu dovolanie z 30. decembra 2008, v ktorom sa tento s poukazom na „nové skutočnosti, ktoré doposiaľ neboli vyšetrené“ domáhal, aby najvyšší súd vypočul ďalších svedkov. Predmetné podanie bolo posúdené podľa obsahu ako návrh na obnovu konania podľa § 393 a nasl. Tr. por. Na verejnom zasadnutí o povolení obnovy konania z 28. apríla 2009 sa obvinený na otázku predsedníčky senátu vyjadril v tom zmysle, aby jeho podanie malo byť posudzované ako dovolanie. Na základe tohto krajský súd o návrhu na obnovu konania nerozhodoval a dňa 5. októbra 2009 ustanovil obvinenému na účely dovolacieho konania obhajcu JUDr. Milana Repiského, advokáta so sídlom Štúrova 21, 949 01 Nitra.

Dňa 19. augusta 2011 najvyšší súd odstúpil krajskému súdu sťažnosť obvineného z 9. júla 2011, v ktorej sa tento namietal, že o jeho dovolanie sa ustanovený obhajca a ani krajský súd roky nezaujímajú, na základe čoho dochádza k porušovaniu jeho práva na obhajobu podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Predmetnú sťažnosť tvorili dve prílohy. Prvú prílohu tvorilo „Odôvodnenie dovolania“, ktorým obvinený na podklade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. namietal, že záver o jeho vine bol založený na jedinom rozporuplnom dôkaze, a sice svedeckej výpovede poškodeného. Obvinený tiež na podklade § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. namietal „nesprávne posúdenie skutkového stavu“, neodstránenie nejasností vo výpovediach svedkov atď.

V druhej prílohe obvinený krajský súd požiadal, aby mu bol ustanovený iný obhajca, keďže JUDr. Milan Repiský „do dnešného dňa dovolanie nevedel spísať a odôvodniť.“

Na túto žiadosť reagoval krajský súd tak, že dňa 2. septembra 2011 uviedol, že nie je v jeho kompetencii uložiť advokátovi, aby dovolanie podal. V prípade, že je obvinený s ustanoveným obhajcom nespokojný, má právo si zvoliť vlastného obhajcu.

Dňa 7. mája 2015 najvyšší súd odstúpil krajskému súdu podanie obvineného zo 7. apríla 2015, ktorým požiadal o vrátenie lehoty pre podanie dovolania, keďže v jeho prípade sú naplnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por.

Uviedol, že ešte v októbri 2009 zaslal ustanovenému obhajcovi (JUDr. Milanovi Repiskému) všetky podklady pre podanie dovolania a do dnešného dňa sa tak nestalo. Okrem toho, Slovenskou advokátskou komorou (ďalej len „SAK“) bol informovaný, že JUDr. Milanovi Repiskému bola pre jeho opakovanú nečinnosť odňatá licencia. Súčasťou žiadosti bolo aj oznámenie predsedu Disciplinárnej komisie SAK z 12. augusta 2014, v ktorom tento obvineného informuje, že JUDr. Milanovi Repiskému bolo uložené disciplinárne opatrenie - pozastavenie výkonu advokácie.

Dňa 18. mája 2015 krajský súd uvedenú žiadosť spolu so spisovým materiálom s poukazom na prvú vetu § 64 ods. 1 Tr. por. vrátil najvyššiemu súdu na rozhodnutie. Dňa 29. októbra 2015 najvyšší súd s poukazom na § 373 ods. 1 Tr. por. a tretiu vetu § 64 ods. 1 Tr. por. vysvetlil, že obvinený dovolanie prostredníctvom obhajcu nepodal a keďže JUDr. Milanovi Repiskému bol pozastavený výkon advokácie, nie je zastúpený obhajcom. Najvyšší súd uviedol, že bude treba ustanoviť nového obhajcu, ktorý v mene obvineného požiada o navrátenie lehoty a spolu so žiadosťou podá aj kvalifikované dovolanie.

Dňa 2. februára 2016 krajský súd ustanovil obvinenému obhajcu JUDr. Martina Endrödyho, advokáta so sídlom Štúrova 43, 949 01 Nitra.

Dňa 6. júna 2016 bola krajskému súdu doručená žiadosť o navrátenie lehoty na podanie dovolania a samotné dovolanie. V žiadosti o navrátenie lehoty obvinený s ohľadom na vyššie uvedené okolnosti uviedol, že JUDr. Milan Repiský mal dostatok času na podanie dovolania (od 5. októbra 2009 do 11.

apríla 2010), čo však neučinil. Dôvod zmeškania lehoty tak spočíval v nečinnosti ustanoveného obhajcu.

V dovolaní obvinený uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., t. j. bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu.

Obvinený uviedol, že Okresný súd Komárno uznesením z 23. júna 2005, sp. zn. 2 T 154/2004 podľa § 23 ods. 1 Tr. por. s účinnosťou do 31. decembra 2005 rozhodol vec spoluobžalovanej X. I. vylúčiť zo spoločného konania, keďže menovaná bola toho času na úteku a vec bolo možné rozhodnúť aj v jej neprítomnosti. Následne, po postúpení veci krajskému súdu sa tento usiloval účasť svedkyne X. I. zabezpečiť, avšak bez úspechu. Na hlavnom pojednávaní bolo dňa 2. októbra 2006 krajským súdom vyhlásené uznesenie, ktorým podľa § 211 ods. 2 písm. a/ Tr. por. s účinnosťou do 31. decembra 2005 z dôvodu neznámeho pobytu svedkyne X. I. rozhodol, že jej výpovede z prípravného konania (v postavení obvinenej) a zápisnica o konfrontácii budú prečítané. Na poklade stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zo 17. októbra 1978, sp. zn. Tpj 68/77 a uznesenia najvyššieho súdu z 13. júna 2006, sp. zn. 2 Tz 5/2006 obvinený vysvetlil, že postup súdu pri oboznámení sa s výpoveďami X. I., nebol zákonný, keďže súd prečítal jej výpovede z prípravného konania, kde mala postavenie obvinenej, a to napriek tomu, že toto jej postavenie zaniklo zmieneným uznesením okresného súdu.

Vzhľadom na túto skutočnosť obvinený navrhol, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa toto dovolanie opiera a aby napadnuté uznesenie najvyššieho súdu v celom rozsahu zrušil.

Rovnopis dovolania obvineného, ako aj žiadosti o navrátenie lehoty krajský súd podľa § 376 Tr. por. 8. júna 2016 odoslal Krajskej prokuratúre Nitra (ďalej len „krajská prokuratúra“) s upozornením, že sa k nemu do 15. júna 2016 môže vyjadriť.

Dňa 20. júna 2016 bolo krajskému súdu doručené vyjadrenie prokurátora krajskej prokuratúry, ktorý vysvetlil, že § 64 Tr. por. pojednávajúci o navrátení lehoty sa týka len riadnych opravných prostriedkov a nie aj mimoriadnych. Tomuto nasvedčuje aj vysvetlivka (Trestné právo s vysvetlivkami II. časť Trestný poriadok), v ktorej sa uvádza, že zmeškanie lehoty na podanie dovolania nemožno odpustiť postupom podľa § 64 Tr. por. V ďalšej časti prokurátor poukázal na fakt, že o navrátenie lehoty môže oprávnená osoba požiadať do troch dní od odpadnutia prekážky a dodal, že lehota troch rokov je pre podania dovolania dostatočná a jej prelomenie by mohlo narušiť princíp stability súdnych rozhodnutí.

Keďže bol toho názoru, že lehotu na podanie dovolania nie je možné navrátiť, dovolania navrhol podľa § 382 písm. a/ Tr. por. odmietnuť ako podané oneskorene.

Spisový materiál bol spolu so žiadosťou o navrátenie lehoty a podaným dovolaním najvyššiemu súdu predložený 24. júna 2016. Najvyšší súd v súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. decembra 2015, sp. zn. I. ÚS 355/2015 doručil vyjadrenie prokurátora krajskej prokuratúry obvinenému a jeho obhajcovi.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného P. I., ako aj predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom ustanoveného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.).

Pokiaľ išlo o otázku včasnosti podaného dovolania (§ 370 ods. 1 Tr. por.), najvyšší súd dospel k záveru, že bolo podané včas.

Už z konštatačnej časti je zrejmé, že obvinený ešte 30. decembra 2008, t. j. v zákonom stanovenej lehote prejavil svoju vôľu využiť jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov - podať dovolanie. Na tomto zotrval aj na verejnom zasadnutí z 28. apríla 2009, keď krajský súd jeho podanie posúdil podľa obsahu

ako návrh na obnovu konania. Po odstránení pochybností o právnej povahe podania bol tak 2. októbra 2009 obvinenému ustanovený obhajca, ktorý ale, ak to bolo vyššie popísané, v rozpore so svojimi povinnosťami, dovolanie napokon nepodal.

Za týchto okolností (keď obvinený celkom zjavne dovolanie podať chcel, skoro dva roky pred uplynutím zákonnej lehoty ho aj podal, ustanovený obhajca sa k podanému dovolaniu v zákonnej lehote nepripojil, a tak sa dopustil disciplinárneho previnenia) najvyšší súd, vychádzajúc z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. februára 2014, sp. zn. I. ÚS 217/2013, ktorý pri posudzovaní včasnosti podaného dovolania vychádza primárne zo stavu, kedy bolo podané obvineným a nie jeho obhajcom, dospel k záveru, že by bolo v rozpore s čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a doktríny materiálneho právneho štátu, ak by dovolanie obvineného z 30. decembra 2008, ku ktorému sa obhajca pripojil až 6. júna 2016 vyhodnotil ako podané oneskorene.

Keďže najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie obvineného bolo podané včas, o návrhu na navrátenie zmeškanej lehoty už nerozhodoval, nakoľko k zmeškaniu lehoty nedošlo (obdobne vid' uznesenie najvyššieho súdu z 28. apríla 2016, sp. zn. 5 Tdo 33/2016).

Pokiaľ ide o vecnú stránku, najvyšší súd už pri predbežnom preskúmaní spisového materiálu zistil, že podané dovolanie je potrebné na neverejnom zasadnutí odmietnuť, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Obvinený v dovolaní namieta zásadné porušenie práva na obhajobu, keďže, ako tvrdí, krajský súd prečítal zápisnice o výsluchu X. I., resp. zápisnicu o jej konfrontácii s obvineným napriek skutočnosti, že postavenie X. I. ako obvinenej uznesením o vylúčení vecí na samostatné konanie, zaniklo.

Bez toho, aby najvyšší súd skúmal, či uvedeným konaním boli porušené príslušné ustanovenia Trestného poriadku (s účinnosťou do 31. decembra 2005), konštatuje, že toto (aj prípadne existujúce) pochybenie nebolo spôsobilé zásadne porušiť jeho právo na obhajobu.

Obvinená X. I. v označených výpovediach (č. l. 47 - 49, 50 - 52, 53 - 57), resp. pri konfrontácii s poškodeným (č. l. 71 - 73) svedčila v prospech jej druha - obvineného P. I.. Ak teda najvyšší súd a predtým krajský súd presvedčivo - na podklade výpovede poškodeného, s ktorou korešpondovali výpovede svedkov G. H., I. X. a H. N., zápisnice o odňatí zaistených vecí, zápisnice o ohliadke miesta činu, resp. identického modus operandi predchádzajúcej trestnej činnosti obvineného vysvetlil, že výpovede X. I. z prípravného konania sú účelové, potom hoci by tieto aj boli vykonané nezákonne, súdy nemohli zásadným spôsobom porušiť jeho právo na obhajobu. Inými slovami, vina obvineného bola jednoznačne preukázaná na podklade iných dôkazov svedčiacich v jeho neprospech, a preto otázka zákonnosti dôkazov, ktoré boli v jeho prospech, nie je z pohľadu naplnenia uplatneného dovolacieho dôvodu podstatná.

S ohľadom na tento fakt najvyšší súd dospel k záveru, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nie je daný, a preto dovolanie obvineného P. I. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok